

## I

(Informācija)

## PADOME

**Padomes Secinājumiem par kultūras materiālu pārveidošanu ciparu formātā, to pieejamību tiešsaistē un saglabāšanu ciparu formātā**

(2006/C 297/01)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā to, ka

- kultūras mantojums un kultūras materiāls un izteiksme iemieso un nodod tālāk Eiropas Savienības kopējās un būtiskākās vērtības un parāda to, cik Eiropas kultūra un valodas ir daudzveidīgas;
- kultūras materiālam ir būtiska sociāli ekonomiska ietekme. No iedzīvotāju, kā arī pētnieku puses pastāv reāls pieprasījums pēc materiāla ciparu formātā. Mūsu kultūras mantojuma pārveidošana ciparu formātā un tā pieejamība tiešsaistē var pastiprināt radošos centienus un atbalstīt darbības citās nozarēs, tādās kā izglītošanās un tūrisms, tādējādi atbilstīgi Lisabonas stratēģijai ceļot konkurētspēju un izaugsmi visā Eiropā;
- lai izvairītos no dubulta darba veikšanas un lai radītu sinerģijas, Kopienas līmenī ir noteikti vajadzīga koordinēta rīcība; veidojot šādu rīcību, tomēr jāņem vērā tas, ka būtiski atšķiras gan dalībvalstīs pašreiz sasniegtie panākumi un koordinācija attiecībā uz materiāla pārvēršanu un saglabāšanu ciparu formātā, gan valsts prioritātes šajās jomās,

## 1. PAUŽ GANDARĪJUMU

- saistībā ar Komisijas paziņojumu un ieteikumu par “kultūras materiālu pārveidošanu ciparu formātā, to pieejamību tiešsaistē un saglabāšanu ciparu formātā” kā i2010 daļu: par ierosmi attiecībā uz digitālajām bibliotēkām.

## 2. ATBALSTA

- Komisijas ieteikuma par “Kultūras materiālu pārveidošanu ciparu formātā, to pieejamību tiešsaistē un saglabāšanu ciparu formātā” pamatā esošos stratēģiskos mērķus un galvenos elementus.
- vīziju par Eiropas digitālo bibliotēku kā kopēju daudzvalodu piekļuves punktu Eiropas izplatītajam, t.i., dažādu organizā-

ciju dažādās vietās uzglabātajam kultūras mantojumam ciparu formātā, kas būtu atvērts visdažādākajiem kultūras materiāliem (tekstiem, audiovizuāliem materiāliem, muzeju objektiem utt.) un vērsts uz to, lai lietotājiem ātri piegādātu darbības veikšanai vajadzīgos resursus.

## 3. ATZĪST

- dažādos centienus, kas notiek dalībvalstīs, lai pārveidotu ciparu formātā un darītu pieejamus tiešsaistē arhīvu, bibliotēku un muzeju materiālus, kā arī šo centienu atšķirīgos attīstības posmus.
- vērtīgo koordinācijas darbu, ko paveikusi Valstu pārstāvju grupa ciparu tehnoloģijas jautājumos (NRG), lai dalībvalstis apmainītos pieredzē un lai uzraudzītu progresu, *inter alia*, saskaņā ar dinamisko rīcības plānu <sup>(1)</sup>.
- vajadzību šajā koordinācijas darbā iesaistīt Kopienas iestādes.

## 4. UZSVER

- noderīgo darbu, ko Eiropas līmenī paveikusi CENL (Eiropas valstu bibliotekāru konference):
  - organizējot un izveidojot Eiropas bibliotēku (TEL) kā piekļuves punktu Eiropas valstu bibliotēku kolektīvajiem resursiem;
  - turpinot veikt darbu, lai izveidotu Eiropas digitālo bibliotēku.
- to, ka turpinās darbs pie *Michael* <sup>(2)</sup> un *Michael Plus* projekta, aprakstot un sasaistot muzeju, bibliotēku un arhīvu digitālās kolekcijas dažādās dalībvalstīs un nodrošinot piekļuvi šīm kolekcijām.
- to, ka turpmākais darbs būtu jābalsta uz šīm un līdzīgām ierosmēm, lai sasniegtu mērķi panākt līdzsvarotu sadarbību starp bibliotēkām, muzejiem un arhīviem.

<sup>(1)</sup> Dinamiskais rīcības plāns, ar ko ES līmenī koordinē kultūras un pētniecības materiālu pārveidošanu ciparu formātā.

<sup>(2)</sup> Eiropas kultūras mantojuma daudzvalodu krājums (*Multilingual Inventory of Cultural Heritage in Europe*)

- ka, kaut gan Eiropas digitālā bibliotēka no paša sākuma veic konceptuālus un tehniskus priekšdarbus attiecībā uz visu kategoriju kultūras materiāliem (tekstiem, audiovizuāliem materiāliem, muzeju objektiem, arhīvu ierakstiem utt.), tās agrīnajās fāzēs tā var izmantot daudzvalodu tekstuālā materiāla potenciālu, lai lietotājiem nodrošinātu darbības veikšanai vajadzīgos materiālus.
- to, cik būtiski ir sākt darbu, lai veiktu satura pārveidošanu ciparu formātā, tā saglabāšanu un pieejamību, pilnībā ievērojot Kopienas un starptautiskos tiesību aktus intelektuālā īpašuma jomā.

#### 5. ŅEM VĒRĀ

- Komisijas ieceri veikt pētījumu par panākumiem attiecībā uz kultūras materiāla pārveidošanu ciparu formātā Eiropas Savienībā, par digitālo resursu ilgtermiņa saglabāšanas sociālekonomisko ietekmi, kā arī par publiskās aprites resursu sociālekonomisko ietekmi.
- Komisijas ieceri līdzfinansēt tādu centru tīklu, kas specializēsies ciparu tehnoloģijās un saglabāšanā ciparu formātā saskaņā ar Septīto pētniecības un izstrādes pamatprogrammu.

#### 6. AICINA DALĪBVALSTIS

- Risināt jautājumus, kas saistīti ar kultūras materiālu pārveidošanu ciparu formātā, to pieejamību tiešsaistē un saglabāšanu ciparu formātā, kā noteikts Komisijas ieteikumā, un jo īpaši — šajos secinājumos uzsvērtos aspektus.
- kā pirmos soļus saskaņā ar pievienoto provizorisko grafiku un ņemot vērā dažādos dalībvalstu attīstības līmeņus šajā jomā, veikt šādus pasākumus:
  - **stiprināt valstu stratēģijas un mērķus** pārveidošanai ciparu formātā un saglabāšanai ciparu formātā;

- **palīdzēt veidot Eiropas digitālo bibliotēku** — daudzvalodu piekļuves punktu Eiropas izplatītajam kultūras mantojumam;
- **uzlabot pamatnosacījumus** kultūras materiālu pārveidošanu ciparu formātā, to pieejamībai tiešsaistē un saglabāšanai ciparu formātā;
- **stiprināt koordināciju** dalībvalstīs un starp tām attiecībā uz līdzīgiem jautājumiem;
- **palīdzēt veikt gūto panākumu efektīvu pārskatīšanu Eiropas līmenī.**

#### 7. AICINA KOMISIJU

- Vispirms un saskaņā ar pievienoto provizorisko grafiku:
  - **veicināt un koordinēt darbu, lai izveidotu Eiropas digitālo bibliotēku**, kas būtu kopējs daudzvalodu piekļuves punkts Eiropas izplatītajam kultūras mantojumam;
  - palīdzēt **uzlabot politikas koordināciju** attiecībā uz materiālu pārveidošanu ciparu formātā un to pieejamību tiešsaistē un saglabāšanu ciparu formātā, jo īpaši izveidojot dalībvalstu pārstāvju grupu, kas, izmantojot Kopienas iestāžu sistēmu, veiktu valstu pārstāvju grupas koordinācijas darbu, nodrošinot nepārtrauktību, tostarp efektīvus pārejas posma pasākumus, un izmantojot gūto pieredzi un zināšanas;
  - **pievērsties pamatnosacījumiem** saistībā ar materiālu pārveidošanu ciparu formātā, to pieejamību tiešsaistē un saglabāšanu ciparu formātā;
  - **novērtēt vispārējos** dalībvalstīs **sasniegtos panākumus** saistībā ar attiecīgiem tematiem, ņemot vērā dažādos sākotnējos apstākļus; un novērtēt vispārējo Eiropas digitālās bibliotēkas izveides norises gaitu un atbilstīgi ziņot par to Padomei.

## PIELIKUMS

## PRIORITĀRĀS RĪCĪBAS UN PROVIZORISKS (\*) GRAFIKS

## A. DALĪBVALSTU DARBĪBAS UN MĒRĶI

1. **Stiprināt valstu stratēģijas un mērķus** materiālu pārveidošanai ciparu formātā un to saglabāšanai ciparu formātā, izmantojot šādas darbības:

izstrādājot un atjauninot plānus un valstu stratēģijas kultūras materiāla pārveidošanai ciparu formātā	2007
izstrādājot valstu stratēģijas uzglabāšanai un saglabāšanai ilgtermiņā	2008.g. vidus.
izstrādājot kvantitatīvus un kvalitatīvus mērķus, tostarp izstrādājot ar to saistītus daudzgadu finanšu plānus, lai uzglabātu, pārveidotu ciparu formātā un padarītu pieejamus tiešsaistē kultūras materiālus	2007
izpētīt un, attiecīgā gadījumā, aizsākot un veicinot publiskā un privātā sektora partnerības ciparu tehnoloģiju jomā	2007-2008

2. **Pastiprināt koordināciju** dalībvalstīs un starp tām,

attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar pārveidošanu ciparu formātā, izveidojot valstu koordinācijas mehānismus kultūras materiālu jomā, tostarp reģionu un vietējā līmenī	2007
apmainoties ar informāciju ar citām dalībvalstīm, lai radītu sinerģijas, izvairītos no sadrumstalotības un dubulta darba	2007-2008
izveidot kopīgus kritērijus, lai izraudzītos materiālus, ko paredzēts pārveidot ciparu formātā, nolūkā Eiropas līmenī radīt papildu vērtību	2007

3. **Palīdzēt izveidot Eiropas digitālo bibliotēku,**

izstrādājot programmas un ierosmes kultūras iestādēm, lai iekļautu pastāvošu un jaunu ciparu formātā pārveidotu materiālu Eiropas digitālajā bibliotēkā	2007
mudinot privātos materiālu īpašniekus padarīt to ar autortiesībām aizsargātos materiālus meklējamus un pieejamus kopējā daudzvalodu piekļuves punktā	2008-2009
slēdzot nolīgumus vai koplīgumus starp tiesību īpašniekiem un kultūras iestādēm, piemēram, arhīviem, bibliotēkām un muzejiem, ar kuru palīdzību kultūras iestādes var saskaņā ar līgumtiesībām ar autortiesībām aizsargāto materiālu darīt pieejamu tiešsaistē	2009

4. **Palīdzēt veikt gūto panākumu efektīvu pārskatīšanu Eiropas līmenī,**

novērtējot valstu līmenī gūtos panākumus un pieredzi	2008. g. pavasaris
informējot Komisiju par šiem rezultātiem un pieredzi un par turpmākiem pasākumiem saistībā ar tās ieteikumu un šiem secinājumiem par kultūras materiālu pārveidošanu ciparu formātā, to pieejamību tiešsaistē un saglabāšanu ciparu formātā	2008. g.pavasaris

(\*) Ierosinātais darbību un mērķu grafiks attēlo mērķus, kas jāsasniedz dalībvalstīm un Komisijai, taču tas nav saistošs.

5. **Uzlabot pamatnosacījumus** kultūras materiālu pārveidošanai ciparu formātā, to pieejamībai tiešsaistē un saglabāšanai ciparu formātā,

apzinot un ierosinot rīcību, lai novērstu šķēršļus valstu tiesību aktos attiecībā uz kultūras materiālu pārveidošanu ciparu formātā un to pieejamību tiešsaistē, tostarp pētniecības un zinātniskās izpētes mērķiem vai citam lietojumam saskaņā ar attiecīgiem nosacījumiem.	2008
izmantojot mehānismus, kas paredzēti, lai atvieglotu nezināmu autoru darbu un vairs neizdodamu un neizplatāmu darbu pārveidošanu ciparu formātā un pieejamību tiešsaistē, tomēr pilnībā ievērojot satura īpašnieku intereses un tiesības	2008
izmantojot juridisku vai citu efektīvu sistēmu materiālu saglabāšanai ciparu formātā; tajā būtu jāietver ciparu formātā pārveidotu materiālu glabāšana juridiski pilnvarotās iestādēs, šādu iestāžu veikta tīmekļa satura saglabāšana ( <i>web-harvesting</i> ), <i>inter alia</i> ņemot vērā Kopienas datu aizsardzības tiesību aktus, kā arī vairākkārtēju kopēšanu un migrāciju	2009
mudinot kultūras iestādes ieviest atbilstīgus tehniskos standartus, lai organizatoriskajā digitalizācijas darba plūsmā veiktu saglabāšanu ciparu formātā	2008

## B. KOMISIJAS DARBĪBAS UN MĒRĶI

1. **Stimulēt un koordinēt darbu pie Eiropas digitālās bibliotēkas izveides,**

koordinējot un stimulējot centienus, lai izveidotu daudzvalodu kopēju piekļuves punktu kultūras materiālu izplatīšanai	No 2007. g. un turpmāk
koordinējot un stimulējot darbu, lai panāktu risinājumus jautājumiem, kas saistīti ar standartiem, lai panāktu savstarpēju izmantojamību, un lai efektīvi risinātu daudzvalodu piekļuves jautājumu	2007-2008
nodrošinot diskusiju forumu ar privāto sektoru un attiecīgām organizācijām, lai noteiktu principus materiālu piegādei kopējam piekļuves punktam	2007-2008
nodrošinot finanšu un citus līdzekļus darbībām Eiropas līmenī; saistībā ar Septīto pamatprogrammu atbalstot ciparu tehnoloģiju un materiālu saglabāšanas ciparu formātā kompetences centrus Eiropā, reizē pilnībā ņemot vērā dalībvalstu dažādās iespējas un dažādo kultūras materiālu veidu specifiskās īpatnības saistībā ar Septīto pamatprogrammu atbalstot tehnoloģijas, kas ir pamatā novatoriskiem pakalpojumiem, ko varētu integrēt kopējā daudzvalodu piekļuves punktā	No 2007. g. un turpmāk

2. Palīdzēt **uzlabot politikas koordināciju** attiecībā uz materiālu pārveidošanu ciparu formātā un to pieejamību tiešsaistē,

uzraugot darbības, ko veic dalībvalstis, un atbalstot sadarbību starp dalībvalstīm	No 2007. g. un turpmāk
palīdzot dalībvalstīm apzināt problēmas un uzraudzīt problemātiskus jautājumus, kā arī vajadzības gadījumā ierosināt pasākumus digitalizācijas procesa sākšanai	2008-2009
izveidojot dalībvalstu norīkotu ekspertu grupu, kas, izmantojot Kopienas iestāžu sistēmu, veiktu Valstu pārstāvju grupas koordinācijas darbu, nodrošinot nepārtrauktību, tostarp efektīvus pārejas posma pasākumus, un izmantojot gūto pieredzi un zināšanas	2007

3. **Risināt pamatnosacījumus,**

ierosinot risinājumus konkrētiem specifiskiem tiesību jautājumiem, piemēram, saistībā ar nezināmu autoru darbiem un vairs neizdodamiem darbiem, reizē pilnībā ievērojot saturs īpašnieku intereses un tiesības, kā arī nodrošinot šo risinājumu pārrobežu efektivitāti	2008-2009
ierosinot korekcijas pasākumos Eiropas līmenī, lai atrisinātu konstatētos problemātiskos jautājumus, ja "elastīga koordinācija" nedod gaidītos rezultātus	2008-2009

4. **Novērtēt vispārējo progresu** Eiropas līmenī,

uzraugot panākumus dalībvalstīs un darbā pie Eiropas digitālas bibliotēkas izveides, izmantojot gan kvantitatīvus, gan kvalitatīvus rādītājus, kas balstīti uz gan valstu, gan Eiropas līmenī apkopotu informāciju	No 2007. g. un turpmāk
iesniedzot ziņojumu par panākumiem dalībvalstīs un par sasniegumiem saistībā ar kopēju daudzvalodu piekļuves punktu, un jo īpaši novērtējot to, cik veiksmīga ir bijusi "elastīga koordinācija"	2008